

ההיסטוריה של הקולנוע עשירה בדוגמאות של סרטים העוסקים ביחסים שבין הדמויות לסביבתן, המילה סביבה מיוחסת כאן לא רק במשמעותה הליטרלית של אלמנטים פיזיים או מיקום גיאוגרפי מסוים, אלא גם כוללת התייחסות אל התרבות, על כלל מאפייניה הצורניים והמופשטים, כגון: כתב, צבע, צליל, רגש ותנועה. הסרט, אולי יותר מכל מדיום אמנותי אחר, מצויד בתכונות ייחודיות המקנות לו ראייה מרחבית, שמאפשרת לו לחקור באופן מעמיק את מורכבות היחסים שבין האדם לסביבתו התרבותית הפיזית והמופשטת כאחד, ואת האופן בו הן מתמזגות זו בזו.¹

לפי מיכאל פיטרס (Michael Peters), הפילוסוף ז'יל דלז (Gilles Deleuze) מאמין, כי אנו חיים כיום בתרבות חזותית חדשה, המורכבת משלושה סוגים שונים של דימויים המעצבים את הסובייקטיביות שלנו: תמונות תפיסה - המתמקדות במה שאנחנו רואים, תמונות רגש - המתמקדות בביטויי תחושה, ותמונות תנועה, המתמקדות במשך הפעולה ומתקשרות לסוגי הצילומים השונים, כגון: לונג שוט, מדיום שוט ותקריבים.

במאי הקולנוע הצרפתי, ז'אן לוק גודאר (Jean-Luc Godard), הציג בסרטיו טכניקות ייחודיות המבטאות את יחסי הגומלין השונים אליהם מתייחס דלז בדבריו, הוא הושפע במיוחד מהפוליטיקה הצרפתית של שנות ה-60 ומהפילוסופיה הקיומית והמרקסיסטית, ונחשב לחלוץ של תנועת ה'הגל החדש' הצרפתי – תנועה שהושפעה בעיקר מהנאו-ריאליזם האיטלקי והקולנוע ההוליוודי הקלאסי, ודגלה בשבירתו של הסגנון הויזואלי הקונבנציונלי, באמצעות ניסויים רדיקליים בעריכה.²

בסרטיו, גודאר הירבה להשתמש בטכניקות של פירוק והרכבה מחדש באמצעות ציטוט של דימויים, מילים, ומקטעי דברים, מתוך ומחוץ להקשרם המקורי. הוא הקפיד לשמור על קטגוריות אך במקביל, הפך אותן לנזילות וסינתז בין מושגים ומשמעויות, כמו למשל המושג תשוקה, שבסרטיו של גודאר, סווג מחדש והפנה את תשומת הלב של הצופה למבנים האידיאולוגיים של תרבות הצריכה, לפרסום, לסמיוטיקה של סימנים, לצבעים וללוגואים.³

במאמרה "Form and Substance, or The Avatars of the Narrative" מיטיבה מארי קלייר (Marie Clair), לתאר את האופן בו חווה הצופה את טכניקות הפירוק וההרכבה, בסרטיו של גודאר:

1 Lehman, Peter. "An Analysis: Jean -Luc Godard's Pierrot Le Fou." *The Velvet Light Trap* 9. 1973, pp. 23.

2 Peters, A. Michael. "Jean-Luc Godard's Film Socialism and the Padagogy of the Image." *Educational Philosophy and Theory* 44.7. 2012, pp. 681-682.

3 Gardner, Colin. "'It's Not Blood, It's Red": Color as Category, Color as Sensation in Jean-Luc Godard's Le Mépris, Pierrot Le Fou, Weekend , and Passion." *Criticism* 61.2. Spring 2019, pp. 246.

“In Godard, space becomes less and less a manner of expressing the temporality of the individual; instead it becomes more and more the image of a piece of time, of a fragment of life containing an inexhaustible totality whose slightest movements must be captured and put together. Therefore the abstract elements composing the traditional storyline are replaced by symphonic recomposition of their discernible parts.”⁴

במילים אחרות, באמצעות טכניקות הפירוק וההרכבה מחדש של הסימן הייצוגי, מדגיש גודאר את הארעיות של הנרטיב הקולנועי הקלאסי, הפיסות המקוטעות של שברי המילים, הטקסטים, הצבעים והשוטים, גודעים את הרצף המשכי, ותשומת הלב של הצופה מתמקדת בדימויים של פיסות זמן ושברי חיים אותם מציג גודאר, כמכלול בלתי נדלה שיש לתפוס.

על מנת למזג בין קטגוריות ז'אנרים שונים, וליצור ביניהם הקשרים חדשים עם סדרות ותבניות שונות, מרבה גודאר להשתמש בפירוק וסינתוז מחדש של שפה וצבע. הוא לוקח טקסטים פירסומיים, שברי מילים, אותיות, קטעי שירה וסיפורת, מעמיד אותם בהקשרים של דימויים חדשים ואת ההקשר החזותי החדש, הוא קושר עם צבעים. מרבית הסצנות בסרטיו של גודאר, נשלטות על ידי צבע ובמיוחד שלושת הצבעים אדום, כחול ולבן. גודאר יוצר קטגוריות, אך הוא משתמש בצבע על מנת להפשיט אותן ממשמעותן המקורית וליצור עימן חיבורים חדשים.⁵ בעבודה זו, אבחן כיצד באמצעות השימוש בטכניקת הטריקולור (הצבעים: אדום, כחול ולבן), בסרט *Pierrot Le Fou* (פיירו המשוגע, 1965), הצבע פועל כצורה עוצמתית של דה-טריטוריאליזציה, המייצרת חיבורים חדשים בתוך ז'אנרים ובין ז'אנרים, ויוצרת קטגוריות חדשות, במרווחים שבין סדרות ותבניות.⁶

עלילת הסרט של *Pierrot Le Fou*, עוסקת בזוג אוהבים, פרדיננד גריפון (Jean-Paul Belmondo) ואהובתו, מריאן רנואר (Anna Karina), היוצאים יחד למסע של פשיעה, במכוניתו של אדם אותו מריאן הורגת. פרדיננד, הוא גבר נשוי שלאחרונה פוטר מעבודתו בחברת טלוויזיה ומחליט לברוח מפריז עם אהובתו לשעבר, לאחר שהוא מגלה כי אנשי ארגון מחתרתי ימני-צרפתי, רודפים אחריה. לאחר שהם שורפים את מכוניתו של האדם המת ומטביעים אחת אחרת, הם מתמקמים על אי בריביירה הצרפתית, ונרקמת מתיחות במערכת היחסים שלהם. הבידוד שלהם על האי, גורם להבדלים הבסיסיים ביניהם לצוף אל פני השטח,

Claire Marie. "Form and Substance. or the Avatars of the Narrative" Focus on Godarded, edited by Royal S. ⁴ Brown, Englewood Cliffs: Prentice Hall. 1972, pp.95.

Gardner, Colin. "It's Not Blood, It's Red": Color as Category, Color as Sensation in Jean-Luc Godard's Le ⁵ Mépris, Pierrot Le Fou, Weekend, and Passion." Criticism 61.2. Spring 2019, pp. 261.

Ibid., 249. ⁶